

з використанням ШІ створюються нові образи у стилі відомих художників, або музичні композиції у стилі відомих співаків тощо. Слід зазначити, що в умовах сьогодення, ШІ розв'язує надскладні завдання, які не під силу розв'язати не лише класичними методами, а й людиною, оскільки обсяг даних може бути надвеликим.

Загалом ШІ є потужним інструментом для наукових технічних досліджень, дозволяє поліпшувати якість і точність досліджень, а також створювати нові можливості для розвитку науки та технологій у ХХІ столітті, адже його можливості не обмежуються поданими завданнями.

Єна М.С. – к.біол.н.,
старший викладач кафедри фізіології,
медичної біології та біологічної фізики
ПВНЗ "Київський медичний університет"

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Запровадження воєнного стану на всій території України у зв'язку зі збройною агресією Росії вплинула не лише на економіку, політику, фінанси, медицину, а й на систему освіти, яка динамічно та кардинально змінилася. Актуальність проведеного дослідження зумовлена необхідністю забезпечити швидко та успішно адаптацію студентів до процесу впровадження та ефективного використання технологій змішаного навчання та соціальних відносин, які склалися під час війни. Освіта має важливе значення для здобувачів освіти під час війни, оскільки надає безпечний простір, підключає здобувачів освіти до життєво важливих ресурсів, надає психологічну та емоційну підтримку, дає відчуття нормального довоєнного життя. Таким чином було розглянуто ризики та перспективи змішаного навчання для майбутніх фахівців у медичних закладах України з інформаційної безпеки та організацією освітнього

процесу. У зв'язку з цим, стає актуальним вивченням проблем адаптації студентів до освітнього процесу в українських медичних закладах, вирішення яких залежить від рівня їх адаптивності, тобто здатності пристосовуватися до життя.

Метою статті є вивчення тенденцій психолого-педагогічної адаптації здобувачів вищої освіти до освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Метою освітнього процесу закладу вищої освіти в умовах воєнного стану – не лише якісна підготовка студентів та інтернів до подальшої професійної діяльності у медичних закладах, а й розкриття та реалізація здібностей, потенціалу гармонійно розвиненої особистості. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є вивчення особливостей адаптації студентів під час війни, що є реальною основою цілеспрямованої активізації їх можливостей у подоланні психологічних бар'єрів.

Під час війни адаптаційний період студентів до навчального процесу у закладах вищої освіти став складнішим, так як постали нові чинники впливу на освітній процес, зокрема повітряні тривоги, необхідність переховуватися в укриттях; втрата деякими закладами освіти своєї матеріально-технічної бази; особливий психологічний стан людини під час війни (бойові дії, зниклі безвісти, поранені, загиблі тощо); евакуація частини здобувачів освіти і викладачів в інші місця тимчасового проживання в Україні і за її межами; мобілізація стейкхолдерів, активне волонтерство викладачів і здобувачів та ін. Зрозуміло: для того, щоб не погіршувати якість освіти, потрібно мінімізувати вплив цих чинників на освітній процес (Карташова, 2022). Спочатку пандемія COVID-19, а потім війна активізували пошук нових методів та засобів навчання для здобувачів освіти. Є низка нормативно-правових документів з весни 2020 р., які вплинули на освітній процес, зокрема: Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARSCoV-2» (від 11.03.2020 No211, від 02.04.2020 No255); Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України,

спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (від 30.03.2020 №540-IX); Наказ Міністерства освіти і науки України «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» (від 16.03.2020 №406) (Савицький, 2022).

Підготовка до активної професійної діяльності в таких умовах передбачає не лише набуття певних знань, умінь та навичок, а й розуміння нової системи цінностей та норм, що визначають сучасне життя. Саме тому час, впродовж якого може адаптуватися здобувач вищої освіти, та рівень його адаптації впливають на успішне засвоєння освітнього процесу, психологічний комфорт, задоволеність професійним вибором та в цілому на ефективність функціонування системи вищої освіти (Самойленко, 2023).

Для вирішення проблеми сформованості у студента необхідних компетенцій використовується – психолого-педагогічна адаптація та її особливості, що є ефективним інструментом.

Слово «адаптація» походить від середньовічного латинського слова «adaption», що в перекладі означає «пристосування». Процес пристосування студентів до нового соціально-культурного середовища протікає, як в рамках навчальної діяльності, так і під час проведення позааудиторних заходів, що, у свою чергу, сприяє прискоренню даного процесу. Згідно сучасної соціології, адаптація – це процес взаємодії людини з навколишнім середовищем, в результаті якого у нього виникають стратегії поведінки.

Адаптація не зводиться лише до того, щоб студент пристосувався до навчання у закладах вищої освіти в умовах воєнного стану. Вона передбачає його розвиток як особистості. Адаптація дає можливість пристосуватися до нових умов та визначити нові моделі поведінки під час проходження наявних труднощів. Якщо ж адаптація не настає, то особистість відчуває труднощі в освоєнні того чи іншого предмету (Голубенко, 2023).

Проте немає сумніву, щодо змішанного навчання в умовах воєнного стану не може перебігати так, як це було під час

коронавірусного карантину. Керуючись процесом розвитку воєнних дій в Україні, логікою та можливостями організації освітнього процесу, іншими чинниками, що, на перший погляд є другорядними, але неодмінно впливають на навчальну взаємодію (наприклад, психологічний стан студентів та викладачів).

Отже, було узагальнено основні тенденції адаптації студентів до змішанного навчання у вищій школі за умов воєнного часу:

- переважання форм асинхронної та синхронної взаємодії викладача та студентів (переважне використання асинхронних та синхронних платформ Google Classroom, Google Meet);

- запис відеороз'яснень, створення презентацій викладачами, збереження онлайн-занять зі студентами, що змогли бути присутніми на лекційному чи семінарському занятті, у форматі відео (бажано – у стиснутому вигляді, аби студенти з обмеженим доступом до інтернету могли його переглянути);

- лояльність щодо дедлайнів;

- робота над психологічним станом студентів, застосування технік саморефлексії, використання потенціалу ІКТ для зняття напруги та стимулювання мотивації;

- виконання Указу Президента України №143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» від 16 березня 2022 року;

- інформаційна політика з боку викладачів: навчання того, як зорієнтуватися в потоці інформації та не вірити фейкам; інформування щодо безпекових заходів; формування активної громадської позиції та лідерських якостей; використання вишів як інструментів згуртування, взаємної підтримки та додаткового контролю за студентською молоддю з метою швидкого реагування на можливі безпекові труднощі (пошук студента в разі його зникнення, запобігання диверсійній діяльності молоді тощо);

- використання творчих завдань, заохочення навчальної та громадської ініціативи студентів;

- негайне переривання синхронної взаємодії зі студентами на випадок повітряної тривоги (попередньо студенти мають бути

проінструктовані щодо алгоритму їхніх дій на випадок тривоги); завдання та матеріали, що не були опрацьовані у зв'язку з перериванням на тривогу, виконуються асинхронно;

- переведення студентів, які вступили до лав ЗСУ, на індивідуальний графік або ж надання їм академвідпусток;

- стимулювання самостійної роботи студентів, коригування навчальних планів відповідно до перебігу дистанційного навчання, оскільки в деяких регіонах воно було відновлене після вимушених канікул раніше, в інших – пізніше, а подекуди й досі не відновлене (Крамаренко, 2022).

Вище наведено універсальні адаптаційні тенденції в парадигмі дистанційного навчання в умовах воєнного стану. Проте, залежно від спеціальностей здобувачів вищої освіти та специфіки безпекової ситуації в регіонах, де розташовано інфраструктуру закладу освіти, будуть виникати інші пристосувальні потреби, які би могли збалансовувати необхідність продовжувати освітній процес максимально якісно та настільки інтенсивно, як тільки є змога. А з іншого боку, брати до уваги труднощі воєнного стану та вплив війни на повноцінну освітню діяльність здобувачів освіти, роботу викладацького складу та діяльність менеджменту здобувачів вищої освіти (Крамаренко, 2022).

Висновок. Незважаючи на наявні переваги й недоліки змішаного навчання, воно є однією з сучасних методів організації освітнього процесу і має поширення в закладах вищої освіти в усьому світі, навіть під час війни. Але все ж таки, важливим чинником у процесі адаптації студентів в умовах воєнного стану є створення атмосфери доброзичливості, щирості, взаємоповаги, що дає можливість студентам вивчити фундаментальні предмети медицини та є психологічним підґрунтям для формування майбутнього лікаря, який, маючи досвід таких взаємовідносин: у колективі, з одногрупниками та викладачами, здатен відтворити його у своїй роботі і у спілкуванні з пацієнтами та колегами. Основними труднощами, які супроводжують процес психолого-педагогічну адаптацію, є пізнавальні, соціально-психологічні та професійні. Одним шляхів їх подолання є формування консультаційних центрів для надання психологічної підтримки

студентам, вивчення їх реальних потреб в умовах війни, проведення систематичних бесід та виховних заходів, формування готовності до майбутньої професійної діяльності, підвищення рівня мотивації, оптимізація навчального процесу, організація навчальної діяльності з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей особистості здобувачів вищої освіти.

Дьомічев К.Е. – к.т.н., доцент,
доцент кафедри комп'ютерних наук
факультету інформаційних технологій КиМУ
Юрійчук І.Я. – аспірант Університету
менеджменту освіти

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ДЛЯ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У ЗЗСО

Сучасна система освіти потребує нових підходів до аналізу та оцінки управлінських процесів які в ній відбуваються.

Державна служба якості освіти України за сприяння Чеської агенції розвитку та Чеської шкільної інспекції розробила інформаційно-аналітична система зовнішнього оцінювання управлінський і самооцінювання освітніх та управлінських процесів у закладах освіти «Evalued» (IAC Evalued).

Основні можливості системи:

- збір даних;
- зберігання інформації;
- обробка інформації;
- аналіз інформації;
- відображення (візуалізація) інформації.

Додаткові:

- створення форм-опитувальників;
- створення алгоритмів робочих процесів (воркфлоу);
- створення шаблонів вебсторінок.

Основні процеси які буду забезпечувати система:

- інституційний аудит;
- заходи нагляду (контролю);